

OLUMLU GÖREV UYUŞMAZLIĞI 1. TİP (10. Md.)

Görülmekte olan bir dava: md. 10/1 Adli veya İdari yargı yerlerinden birinde.

Davalının görev itirazı: md. 10/2: ... hukuk mahkemelerinde en geç birinci oturumda, ceza mahkemelerinde delillerin ikamesine başlamadan önce; idari yargı yerlerinde de dilekçe ve savunma evresi tamamlanmadan önce.

Davayı gören mahkemenin görev itirazını red kararı: md. 10/2: yargı yeri kendinin görevli olduğuna karar vermiş olmalı.

Mahkemenin görevliliğe ilişkin bu kararı **ara karardır**, esas hakkında verilecek olan nihai kararlarla birlikte kanun yoluna götürülebilir.

Olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasını ilgili başsavcıdan isteyebilir.

md. 12/1: Görev itirazında bulunan kişi veya makam, itirazın reddine ilişkin kararın verildiği tarihten, şayet bu kararın tebliği gerekiyorsa tebliğ tarihinden, itiraz yolu açık bulunan ceza davalarında ise ret kararının kesinleştiği tarihten başlayarak on beş gün içinde, uyuşmazlık çıkarılmasını istemeye yetkili makama (**md. 10/4: Uyuşmazlık çıkarma isteminde bulunmaya yetkili makam; reddedilen görevsizlik itirazı adli yargı yararına ileri sürülmüş ise Cumhuriyet Başsavcısı, idari yargı yararına ileri sürülmüş ise Danıştay Başkanolsüzcüsüdür.**) sunulmak üzere iki nüsha dilekçeyi **itirazı reddeden yargı merciine** verir.

md. 12/3: Yargı merci, itiraz dilekçesi üzerine verdiği itirazı ret kararını kaldırarak **görevsizlik kararı** verebilir.

md. 12/3: Yetkili makama sunulmak üzere kendisine verilen dilekçeyi, alınan cevabı ve görevsizlik itirazının reddine ilişkin kararını, dava dosyası muhtevasının onaylı örnekleriyle birlikte **uyuşmazlık çıkarma isteminde bulunmaya yetkili makama gönderir.**

md. 13/2: Uyuşmazlık çıkarma konusundaki dilekçe ile ekleri kendisine ulaşan yetkili makam, uyuşmazlık çıkarılmasını gerekli gördüğü durumlarda yetkili makam, dilekçe ve eklerinin kendisine ulaştığı tarihten, şayet eksiklikleri tamamlamak yoluna gitmiş ve bu eklele gönderdiği yazıları on gün geçmeden postaya vermiş ise eksikliklerin tamamlandığı tarihten başlayarak en geç on gün içinde düzenleyeceği gerekçeli düşünce yazısını, kendisine gönderilen dilekçe ve ekleri ile birlikte **Uyuşmazlık Mahkemesine yollar** ve ayrıca Uyuşmazlık Mahkemesine başvurduğunu ilgili yargı merciine hemen bildirir. Bu takdirde ilgili yargı merci, 18 inci maddede öngörüldüğü şekilde **davanın görülmesini geri bırakır.**

md.13/1: Uyuşmazlık çıkarma konusundaki dilekçe ile ekleri kendisine ulaşan yetkili makam, gerekirse dilekçedeki veya eklerindeki eksiklikleri tamamlattıktan sonra, uyuşmazlık çıkarmaya yer olmadığı sonucuna varırsa veya yapılan başvuruda 12 nci maddenin birinci fıkrasında öngörülen sürenin geçirilmiş olduğunu tespit ederse, **istemin reddine** karar verir.

OLUMLU GÖREV UYUŞMAZLIĞI 2. TİP (17. Md.)

md. 17/1: Adli ve idari yargıya bağlı ayrı **iki** yargı merciine açılan **tarafları, konusu ve sebebi aynı** olan **2 dava** olmalı.

md. 17/1: Bu yargı mercilerinin **her ikisi de** kendilerini görevli sayan kararlar vermiş olmalılar. Görev kararlarına karşı itiraz yolunun açık olduğu ceza davalarında bu kararlar kesinleşmiş olmalı

md. 17/2: Olumlu görev uyuşmazlığının giderilmesini isteyen **taraflardan biri** (davacı da olabilir davalı da), ceza davalarında ise ayrıca ilgili makamları, taraf sayısından iki fazla düzenlenen dilekçe ile davaya bakan iki yargı merciinden **istediği birine** başvurabilir.

md. 17/2: Yargı mercii;

- a) Dilekçelerden birini ve varsa eklerini yazı ile diğer yargı merciine derhal iletir ve dava dosyasının kendisine gönderilmesini ister.
- b) b) Diğer dilekçeler ve varsa eklerini, yedi gün içinde cevabını bildirmesi için karşı tarafa ve ilgili makamlara tebliğ eder. Tebligat yapılan taraf veya ilgili makam, süresi içinde bu yargı merciine cevabını bildirmezse, cevap vermektен vazgeçmiş sayılır.
- c) c) Dilekçeyi, alınan cevapları ve varsa ekleri ile dava dosyalarını, Uyuşmazlık Mahkemesine gönderir ve görevli yargı merciinin belirlenmesini ister.

(10. VE 17. MADDE KAPSAMINDA YAPILAN BAŞVURULAR İÇİN ORTAK DEVAM YOLU)

md. 18/1: Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulduğu resmi yazı ile kendisine bildirilen yargı mercii, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesince bir karar verilinceye kadar davanın görülmesini **geri bırakır**.

md. 18/2: Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulduğunu bildiren yazının alındığı günden başlamak üzere **altı ay** içinde bu Mahkemenin kararı gelmezse yargı mercii davayı görmeye devam eder. Ancak, esas hakkında son kararı vermeden Uyuşmazlık Mahkemesinin kararı gelirse yargı mercii bu karara uymak zorundadır.

OLUMSUZ GÖREV UYUŞMAZLIĞI 1. TİP (Md. 14)

md. 14: Adli ve İdari yargı kolunda yer alan **2 ayrı yargı mercii** tarafından verilmiş, **2 görevsizlik kararı** olmalı.

Görevsizlik kararı erilen davaların **tarafları-konusu-sebebi aynı** olmalı.

Görevsizlik kararları **kesinleşmiş** olmalı.

md. 14-15: **Taraflardan biri** (davalı ya da davacı) son görevsizlik kararını veren yargı merciine bir dilekçe ile başvurarak olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi talebinde bulunur.

Özel bir başvuru süresi öngörülmemiştir. Başvuru en erken ikinci görevsizlik kararının kesinleştiği gün yapılabilir. 10 yıllık genel zamanaşımı süresi içinde başvurunun yapılabileceği düşünülebilir.

md. 15: **Son görevsizlik kararını veren yargı mercii**, ilk görevsizlik kararını veren yargı merciine ait dava dosyası da temin ederek dava dosyalarını Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderir ve görevli yargı merciinin belirlenmesini ister.

OLUMSUZ GÖREV UYUŞMAZLIĞI 2. TİP (Md. 19)

Adli veya idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine

Kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren mercii görevli olduğu kanısına varırsa

Görevsizlik kararı vermeden, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin ederek ve gerekçeli bir karar ile görevli mercii belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur. (Davayı incelemeye başlayan son yargı yeri, görevsizlik kararı verip taraflardan birinin olumsuz görev uyuşmazlığı çıkarılması talebinde bulunmasını beklemeden, doğrudan doğruya kendisi Uyuşmazlık mahkemesine başvurur.)

Elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.

(14. VE 19. MADDE KAPSAMINDA YAPILAN BAŞVURULAR İÇİN ORTAK DEVAM YOLU)

md. 16: Uyuşmazlık Mahkemesi, olumsuz görev uyuşmazlığı ile ilgili dosyaların ilk incelemesi sırasında ve gerekli gördüğü hallerde ilgili Başsavcılarla görüşünü de alarak, görevli yargı merciini belirten kararını verir.

Uyuşmazlık kararını alan mahkeme görevlilik kararı vermeye gerek olmaksızın davaya bakar. Uyuşmazlık Mahkemesi, görevsizlik kararı veren mahkemeler dışında başka bir mahkemenin görevli olduğuna karar verirse davacı o mahkemede yeni bir dava açmalıdır.

Temyiz İncelemesi Yapan Yargı Mercilerinin Uyuşmazlık Mahkemesine Başvurmaları

UMK, md. 20: “Daha önce Uyuşmazlık Mahkemesince yargı mercii belirtilmemiş olan bir davada temyiz incelemesi yapan yüksek mahkeme, davanın, davaya bakan mahkemenin görevi dışında olduğu kanısına varırsa, incelediği kararı bozacak yerde, incelemeyi erteleyerek yargı merciiinin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurmaya karar verebilir.”

HÜKÜM UYUŞMAZLIĞI (Md. 24)

Hem Adli hem de İdari yargı mercileri tarafından, görevle ilgili olmaksızın (yani esasa ilişkin olan),
Kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş,
Aynı konuya ve sebebe ilişkin,
Taraflarından en az biri aynı olan
Kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde
Hüküm uyuşmazlığının varlığı kabul edilir. Ceza kararlarında; sanığın, fiilin ve maddi olayların aynı olması halinde hüküm uyuşmazlığı var sayılır.

İlgili kişi veya makam Uyuşmazlık Mahkemesine başvurarak hüküm uyuşmazlığının giderilmesini isteyebilir.
Bu halde olumsuz görev uyuşmazlığının çıkarılması ile ilgili 15 ve 16. maddelerdeki usul kuralları uygulanır.

md. 25: Hukuk alanındaki hüküm uyuşmazlıklarında Uyuşmazlık Mahkemesi, anlaşmazlığın **esasını** da karara bağlar.

Ceza alanındaki hüküm uyuşmazlıklarında Uyuşmazlık Mahkemesi, **esasa ilişkin bir karar vermeksizin** sadece o davayı hangi ceza mahkemesinin görüp karara bağlaması gerektiğini belirtmek suretiyle anlaşmazlığı çözer.